

НАУЧЕН ОТЧЕТ ЗА ИЗВЪРШЕНА РАБОТА

от Станислава Драганова Ковачева-Велева

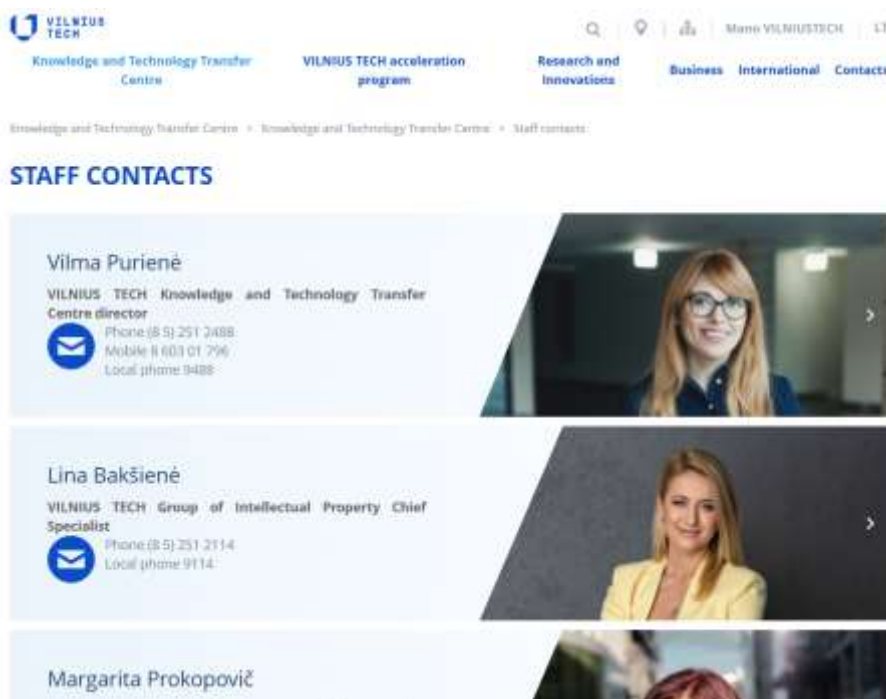
експерт "Финансово-икономически оценки" към Центъра по трансфер на технологии

за командировка в Литва и Латвия - Зап. №24-М-56/30.04.2024 г.

В изпълнение на задача: „Връзки с центрове за технологичен трансфер“ съгласно Зап. на Ректора на ХТМУ №24-М-56/30.04.2024 г. за командировка в Вилнюс, Литва и Рига, Латвия, в качеството ми на сътрудник "Финансово-икономически оценки" към Центъра по трансфер на технологии в ХТМУ, създаден по проект **BG-RRP-2.004-0002-C01**, BiOrgaMCT (Биоактивни органични и неорганични авангардни материали и чисти технологии), по процедура: **BG-RRP-2.004** – Създаване на мрежа от изследователски висши училища в България по Национален план за възстановяване и устойчивост, извърших следното:

Дейност 1.1: Осъществяване на предварително планирана среща с център от подобен тип във **VILNIUS TECH**, Вилнюс, Литва.

По време на командировката, която се осъществи в периода 10-12 06. 2024 год. се състоя предварително планирана среща с **Vilma Purienė** - директора на **Knowledge and Technology Transfer Centre at VILNIUS TECH** и **Lina Bakšienė** – представител на центъра, който отговаря за направлението, свързано с интелектуалната собственост (**VILNIUS TECH Group of Intellectual Property Chief Specialist**) – фиг. 1.

Фиг. 1. Knowledge and Technology Transfer Centre at VILNIUS TECH,
<https://vilniustech.lt/knowledge-and-technology-transfer-centre/contacts/349267>

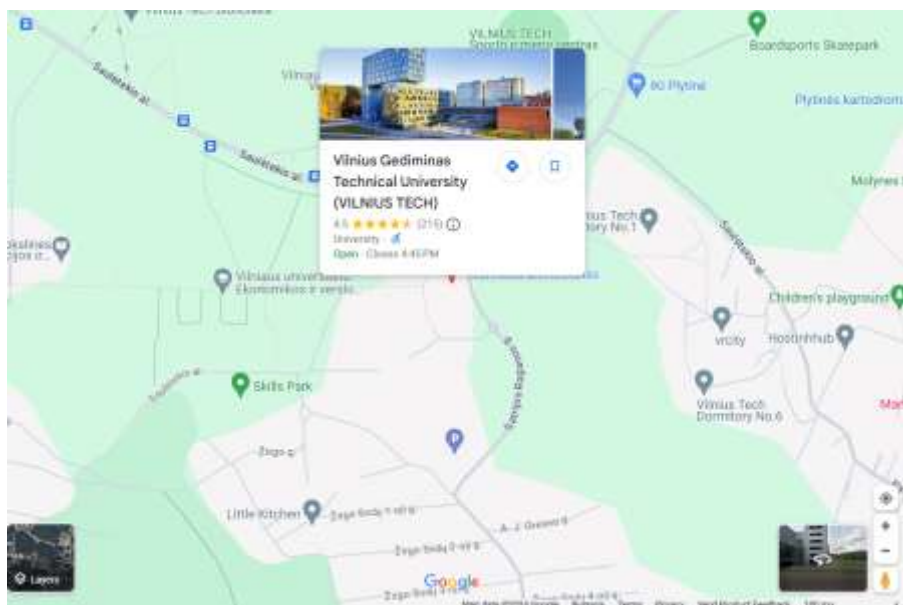
Vilma Purienė е и представител на центъра, който ръководи и на **VILNIUS TECH** в **ТТО Lithuania**. Това е първата по рода си мрежа в Литва, чиято цел е да обедини специалисти по трансфер на знания и технологии, работещи в изследователски и учебни институции, да им предостави възможности за обмен на знания от професионална практика и да повиши компетентността в областта на управлението на интелектуалната собственост. За да засилят трансфера на знания и технологии и дейностите по управление на интелектуалната собственост, пет литовски университета подписват споразумение за съвместна дейност и създават мрежата **ТТО Lithuania** – **фиг. 2**. Като развиват партньорства с литовски и чуждестранни бизнес компании, обединените университети имат за цел да: координират трансфера на знания и технологии, защитата на интелектуалната собственост и инициативите за научно и бизнес сътрудничество помежду си; укрепват сътрудничеството между науката и изследванията и институциите на публичната администрация чрез подобряване на ефективността на управлението на интелектуалната собственост и процесите на трансфер на технологии на национално ниво; допринесат за повишаване на международната конкурентоспособност на изследователските и учебните институции.

Фиг. 2. **ТТО Lithuania**, <https://tto.lt/>

В този аспект може да се твърди, че с тази среща се поставя началото на поредица предстоящи срещи, които биха могли да доведат до създаване на една по-широка мрежа за сътрудничество в областта на трансфера на технологии и укрепване на връзките с бизнеса. За новосъздадени центрове като **ЦТТ към ХТМУ**, който продължава дейности на ХТМУ, стартирали още през 2008-2010, но съществували в среда на недофинансиране, е изключително полезно сътрудничество с представители на държави от източната част Европейския съюз, които много интензивно развиват своите възможности в тази посока през последните 10 дори 15 години. Тази среща в **Knowledge and Technology Transfer Centre at VILNIUS TECH** би могла да е основа на бъдещо сътрудничество по няколко индикации:

- Срещата бе договорена в изключително колегиална онлайн среда с професионална точност и акуратност от страна на колегите от Вилнюс– веднага след запитване за възможното осъществяване на срещата в електронна среда бе получен положителен отговор. Той бе последван от поредица от имейли от две страни, които доведоха до уточняване на точното място и време на срещата и основните целеви теми на дискусиата (предложени от наша страна по предварително искане от тяхна страна) – **Приложение 1 – Целеви теми за дискусия;**
- Мястото на срещата бе Ректоратът на **VILNIUS TECH**, където се намира и офиса на **Knowledge and Technology Transfer Centre** – **фиг.3**, в специално подготвена за тази двустранна среща зала, в която ме очакваха двете дами – представители на центъра в точно определения за срещата час– **Приложение 2 – Снимки от проведената среща;**

Фиг. 3. Местоположение на **Knowledge and Technology Transfer Centre**

- За срещата Директорът на **Knowledge and Technology Transfer Centre - Vilma Purienė** беше подготвила специално презентацията целта, на която беше да отговори на зададените от наша страна теми за дискусия – **Приложение 3 – Презентация за дейността на Knowledge and Technology Transfer Centre;**
- В отговор от моя страна беше представен накратко и ЦТТ в ХТМУ, създаден с финансовата подкрепа на проект **BG-RRP-2.004-0002-C01, BiOrgaMCT** – **Приложение 4 – Презентация за представяне на ЦТТ към ХТМУ;**
- Беше отправена устна покана (от името и по препоръка на Проф. Дишовски – Ръководител на ЦТТ при ХТМУ) към представителите от Вилнюс за среща в

България и беше получено принципно съгласие и готовност за такава **двустранна среща в ХТМУ, София, България**. Договорено бе и принципното време за осъществяването на среща в България - **през октомври-ноември 2024 г.** (без пълна и точна конкретизация). Предстои отправяне на официална покана;

- На срещата във Вилнюс беше обсъдена и възможността за сключване на **Рамков договор за сътрудничество между двата университета, респ. центъра** в посока на трансфера на технологии и сътрудничество с бизнеса. Бе разгледан, предложен от наша страна проект на формуляр за рамков договор, който е изпратен за уточняване и евентуални корекции от страна на колегите във Вилнюс. Рамковото споразумение е насочено към осъществяване на съвместни събития в университетите с участието на представители от двете научни общности, както и представители на бизнеса, размяна на визити на научни екипи, участие в семинари, конференции и други форуми, организирани в двата университета и др. – **Приложение 5 – Рамков договор за сътрудничество – проект за обсъждане;**

Дейност 1.2: Осъществяване на срещи в център от подобен тип в *RIGA TECHNICAL UNIVERSITY, Latvia*

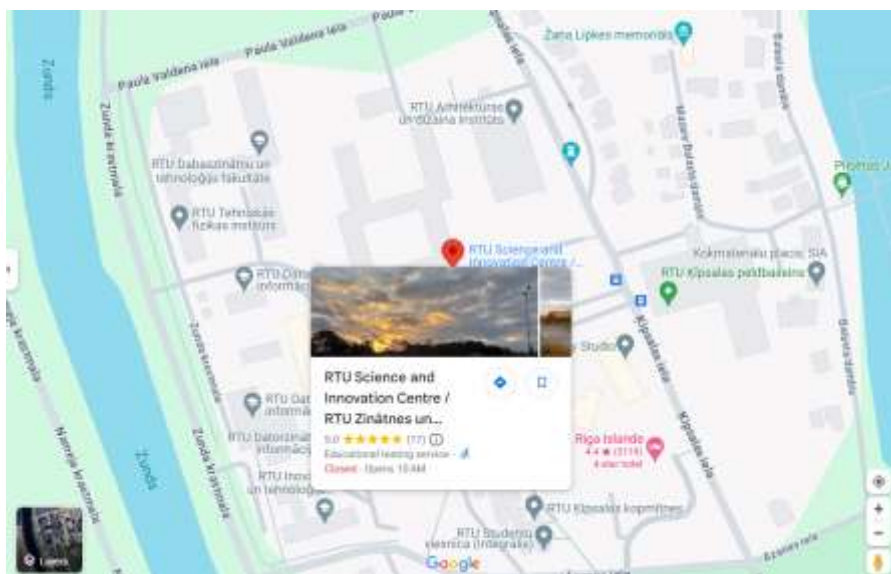
По време на същата командировката в периода 12-15 06. 2024 год. във **RIGA TECHNICAL UNIVERSITY, Latvia** беше предвидена среща с **Liene Briede - Head of the Science and Innovation Center**. Този център в Техническия университет в Рига беше избран като център с подобна насока на работа като ЦТТ към ХТМУ- **фиг. 4**.

Фиг. 4. **Science and Innovation Center – Riga Technical University -**
<https://www.rtu.lv/en/innovations/science-and-innovation-centre>

Посещението в **Science and Innovation Center – Riga Technical University** протече в малко по-различна форма. Това посещение би могло да е основа на бъдещо сътрудничество по няколко индикации:

- Посещението и срещите бяха договорени в малко по-натоварена със събития среда, защото центърът в RTU беше организатор на **Open Week 2024**, точно във дните на командировката 12-13 юни 2024. В този смисъл пряка среща с предварителен дневен ред за обсъждане не се осъществи. Това което беше много полезно като опит беше неформалното участие в университетското събитие и обмяната на добри практики на ниво центрове за трансфер на знания и технологии;
- Мястото на посещението беше в изцяло новия корпус на RTU в Рига в район Киплала, на брега на река Даугава – **фиг.5**, където се намира и офиса на **Science and Innovation Center**, където се проведе и **Open Week 2024 – Приложение 6 – Снимки от Science and Innovation Center и Open Week 2024**

Фиг.5. Местоположение на **Science and Innovation Center**.

- Направени са стъпки за сключване на **Рамков договор за сътрудничество между двата университета, респ. центъра** в посока на трансфера на технологии и сътрудничество с бизнеса. Оформен е, формуляр за рамков договор, който е в процес на уточняване и евентуални корекции от наша страна след което ще бъде върнат в RTU за съгласуване. Рамковото споразумение е насочено към съвместно сътрудничество в

обучението на студенти, осъществяване на съвместни събития в университетите с участието на представители от двете научни общности, както и представители на бизнеса, размяна на визити на научни екипи, участие в семинари, конференции и други форуми, организирани в двата университета и др. – **Приложение 7 – Рамков договор за сътрудничество – проект за обсъждане;**

- Отправена е устна покана (от името и по препоръка на Проф. Дишовски – Ръководител на ЦТТ при ХТМУ) към представителите от Рига за среща в България и се очаква отговор и принципно съгласие за готовност за такава **двустранны срещи в ХТМУ, София, България.**

В заключение трябва да се каже, че реално работата ще се стартира с търсене на общи научни интереси и сродна научна тематика, по която да започне съвместна работа между научни групи от ХТМУ и двата университета след като се сключат предвидените Рамкови споразумения и се осъществи пряка координация по реализация на една обща източно-европейска мрежа по трансфер на технологии. С тези два осъществени контакта се поставя само началото.

Достигнах до следните изводи:

Изграждането на мрежи за сътрудничество между наши и чужди университети би било изключително ползотворно и би довело до обмяна на добри практики и въз основа на това значителен напредък в дейността, свързана с трансфер на знания и технологии. Етично и професионално е основите на такова сътрудничество да се прави опит да се градят със срещи и опознаване в самите центрове и университети.

Сблъсках се със следните трудности:

По моя преценка не съм срещнала проблеми в работата, свързани с реализиране на задачите, по време на командировката.

Постигнах следните резултати:

Резултатите от работа ми по време на командировка в Литва и Латвия **2024 г.** основно са:

- Осъществена командировка до Литва и Латвия от 10-15 06. 2024 г. (изготвени научен и финансов отчет);
- Получена информация за развитието на **Knowledge and Technology Transfer centre at VILNIUS TECH** чрез презентация от тяхна страна;

- Предоставена информация от наша страна – презентация;
- Договорена бъдеща среща с представителите на Литва;
- Изготвяне и договаряне Рамков договор за сътрудничество;
- Неформално участие в OPEN Week 2024, RTU, Latvia;
- Договаряне на рамково споразумение за сътрудничество със **Science and Innovation Center – RTU, Latvia.**

Приел:

(проф. д-тн. Николай Дишовски)

Предал:

(доц. д-р Станислава Ковачева)

Дата 24.06.2024 г.